

topove velikega kalibra in podmorske mine. Pomoraki upravi japonska in ameriška delata z vso naglico. „Sun“ pravi, da dela Roosevelt take priprave, kakor jih je pred vojno s špansko nasvetoval Mac Kinley.

Mala politična naznanila.

Dne 17. okt. Danes je obiskala cesarja njegova hči nadvojvodinja Marija Valerija Cesarju je danes že mnogo boljše, ker nima več vročine, čeravno nahod ni nič odnehal.

Dne 18. okt. Nocoj je cesar celo noč slabo spal, ker ga je mučil kašelj. Vročina je sicer pojenjala, toda vsled nemirne noči je bil cesar nekoliko slabši. — Francoska vlada je sklenila posoditi staremuhu sultanu Abdul Azizu denar, s katerim mu bo mogoče plačati vojake, da naredi v Maroku red in mir. — V Perziji v okraju Kerman so se pojavili hudi nemiri. Vojaki so upornike užugali. — Na Ruskem v Lodzu so oropali revolucionarji železniško blagajno, v kateri je bilo 22.000 rubljev.

Dne 19. okt. Minolo noč je cesar dobro spal, zato je stanje danes boljše. Cesar se je baje sprehal na zakurjenem hodniku grada. — Govori se, da namerava trgovski minister dr. Fort odstopiti.

Dne 20. okt. Nocoj je cesar slabo spal vsled močnega kašlja. Proti jutru je še-le zadremal. Nahod je pojemal in tudi vročine nima več. — General Druže je poslal iz Casablance proti Taderu dve kompanije rekognoscirat. Prišlo je do boja med Marokanci. Francozi so imeli dva mrtva in pa osem ranjenih.

Dne 21. okt. Cesar ni minolo noč dobro spal, ker ima še vedno kašelj. Opoldne se je zopet izprehajal na hodniku. — Perzijski parlament je enoglasno izrekel nezaupnico ministrom, ki so vsled tega odstopili. — Španski kralj je padel s svojim avtomobilom v neki potok. Poškodovan se ni nič!

Dne 22. okt. Minolo noč je cesar prebil sicer mirno, toda spal je malo. Čez dan je bil brez vročine in ker ima dober tek, zato pravijo zdravniki, da je na potu ozdravljenja. — V Maroku se je zopet na slabše zasukalo. Nekega francoskega učenjaka so štiri kilometre od Casablance ustrelili. Četo, ki je šla rekognoscirat, so Marokanci napadli.

Razne novice.

* **Slovenski napisi.** Občinski svet v Celju je prepovedal na tablicah, ki visijo od zida hiš, torej v mestno ozračje, slovenske napise. Celjski Slovenci so se pritožili na deželni odbor, ki pa ni hotel nič storiti. Pritožba je šla dalje na državno sodišče, ki je dne 18. t. m. razsodilo, da je bila ta prepoved protipostavna, ker krši član 19. državnega osnovnega zakona. Slovenski jezik je na Štajerskem deželni jezik in vsled tega se sme v javnosti rabiti ta jezik. — Istotako so sedaj postali nepostavni sklepi občinskih svetov v Mariboru in Ptujju, kjer so tudi prepovedali slovenske napise.

* **S šole.** Nastavljeni sta kot stalni učiteljici: pri Sv. Marjeti ob Pesnici gđ. Romana Osana od Sv. Barbare, v Mozirju tamošnja suplentinja gđ. Antonija Ježovnik. Za učitelja v Hoče je prišel okrajni pomožni učitelj gos. Viktor Gatti.

* **Izvršilne naredbe** za hmeljsko postavo so izšle v državnem zakoniku. Jasen dokaz so, da Roblek ali nič ni storil za hmeljarje, ali pa nič dosegel. Zraven se je izdalo poljedelsko ministrstvo na namestništva posebne odredbe, med katerimi se tudi glasi: Postava daje navodila o zaznamovanju krajev-

nega izvora hmelja. Druge označbe in imenovanja, osobito take, ki se nanašajo na kakovost hmelja, n. pr.: hmelj za ležno pivo, hmelj za točivno pivo, prima-hmelj itd. po novi postavi niso prizadete. Vendar ne morejo biti takšne, da bi lahko nastalo krivo mnenje o krajevnem izvoru hmelja. Po vsebini postave nihče ni vezan, da mora zaznamovati krajevni izvor hmelja. Prosto je torej vsakemu, ali navede krajevni izvor ali ne. Toda če navede krajevni izvor, tedaj mora odgovarjati postavi in izvršilnim naredbam. N. pr. se lahko rabijo naslednja različna označevanja: hmeljski okraj Spodnji Štajer-Savinjska dolina, Južni Štajer-Savinjska dolina, južnoštajerski-savinjski hmelj. Izvršilne naredbe zahtevajo, fla je označba hmelja na ovitku v črnih, neizbrisljivih, na zunanji strani ovitka jasno vidljivih črkah poskrbljena. Pri pošiljkih v balah, vrečah in zabojih morajo črke imeti visokost vsaj 10 cm. Za druge ovoje, n. pr. kakor so običajni pri pošiljkih po 5 kil, ne veljajo te določbe. — Češkim hmeljarjem so izvršilne naredbe premalo ostre in zahtevajo, da še poljedelski minister doda dopolnilne določbe. Ker Roblek ne zasleduje hmeljarskega vprašanja samostalno, opozarjamo ga na to!

* **„Novi Slovenski Štajerc“** napada, kakor je že zadnja naša številka poročala, deželnega poslanca Roškarja zaradi njegovega predloga o regulaciji Pesnice. Zanimivo pri vsej stvari je to, da ima glavno besedo pri „Slov. Štajercu“ dr. Jurtela in da tudi pisajoči urednik sedi v Jurtelovi pisarni. To je lepo tovarištvo med deželnimi poslanci, da napadajo svoje tovariše po listih brez svojega podpisa!

* **Stiger** — kmetski prijatelj. Stiger, ki se v deželnem zboru odlikuje s tem, da molči, je v zadnjem deželnozbornem zasedanju pri neki debati odprl usta in rekel, da je tudi on za to, da se vinu prideva sladkor, t. j. za pančanje. To je na hasek vinotročcem, ne pa kmetom, Stiger je pa sam trgovec, zatorej roka roko umiva.

* **Znamenje napredka.** Ko so češki Nemci začeli izgubljati stališče zaradi vedno večjega napredovanja češkega naroda, je morala nemška liberalna stranka konečno priznati svoj bankrot in izdati proglas, v katerem pozivlja Nemce, naj se uče češko, da jih ne bodo iztisnili iz uradov in zasebnih podjetij, ker se povsod potrebuje češki jezik. Nekaj slihnega čitamo v graških listih. „Tagespost“ piše med drugimi novicami o „slovenskih tečajih“: Posebno važno je za mlade deklice, ki imajo državno službo, fla znajo slovensko. Nemške žene, ki se posvete taki službi, delujejo v nacionalnem smislu, ako se izobrazijo v slovenskem jeziku in ako pomagajo okrepiti nemške predstraže v spodnjih krajih tako, da se naučijo slovensčine in sprejemajo ta mesta. Zveza delavnic žen je uredila za svoje članice slovenski tečaj, ki traja vsak četrtek od 7. do 8. Gospe in gospodične, ki hočejo obiskovati ta tečaj, se nanovo opozarjajo. „Tagespost“ hoče celo stvar zakrinkati in pravi, da bo slovensčina v tem slučaju orodje germanizacije. V resnici se pa gre za to, da so nemške guvernante prisiljene, da se učijo slovensko, ker se slovenski jezik vedno bolj širi in hče vsak, da njegov otrok zna slovensko.

* **Križi iz kužnih časov.** Nek dopisnik iz gornjeradgonskega okraja pozivlje v zadnji številki „Sl. Gospodarja“ odoinega graščaka in Zgodovinsko društvo, naj eden ali drugi preskrbi, da se popravi kamenit križ ob ptujski cesti, ki je še iz časov, ko je razsajala kuga. Hvalevredno je od g. dopisnika, da se brijga za domače starine, toda vodstvo Zgodovinskega društva, ki ima med drugim namen, čuvati domače zgodovinske spomenike, ne more iz takih

splošnih dopisov vedeti, v kateri občini ali župniji se nahaja kak križ ali drugi spomenik, ki je v nevarnosti, da se podre, še manj pa je društvu mogoče, morda na svoje stroške poskrbeti vse popravke pri takih spomenikih.

V tem oziru pa je Zgodovinsko društvo pripravljeno, dati potrebne nasvete pri takih spomenikih; pri javnih, kakor so cerkve itd. je itak treba vprašati prej c. kr. centralno komisijo na Dunaju. Glede raznih spomenikov pa priporoča društvo sledeče:

1. Ne pustite, da se podrejo in izginejo stari, četudi večasi priprosti spomeniki ob cestah, na tratah, ob razkrižjih itd. Tak spomenik je večasi pričr važnih dogodkov tistega kraja.

2. Odbor Zgodovinskega društva ne more vedeti, kje na širnem Spodnjem Štajerskem je kak tak spomenik v nevarnosti, zato naj v svojem kraju skrb družveni udje in zlasti še poverjeniki. Če se opazi, da je spomenik kaj poškodovan ali je v nevarnosti, da se podre, naj se hitro poskrbi, da se pravočasno popravi; stroški so itak majhni, če spomenik ni prehuo poškodovan.

3. Če je spomenik lastnina kakega posestnika in ga sam noče popraviti, naj domačini toliko vržejo skupaj, da se popravi. Če pa bi tudi tega ne hotel dovoliti, naj se naznani reč Zgodovinskemu društvu, ki bo storilo potrebne korake pri oblastvih, da se taki spomeniki ne zatrejo.

4. Če spomenik treba obnoviti, naj se strogo pazi na to, da se kolikor mogoče ohrani stara oblika, zlasti slike, napisi, izklesane podobe itd.

V vsakem kraju se bo gotovo našel kak razumen mož, ki bo pazil na to, da starodavni spomeniki žalostnih ali veselih časov ne izginejo. In domačini bodo gotovo rači dali par vinarjev, za popravo.

* **Zadružni tečaj v Mariboru.** Zadružna zveza v Ljubljani namerava prirediti zadružni tečaj v Mariboru, v katerem se bode poučevalo knjigovodstvo in vse za vodstvo posojilnic in drugih zadrug potrebno. Kdor se za ta tečaj, ki bo trajal več dni, zani-ma, naj pošlje svojo prijavo Zadružni zvezi v Ljubljani in ob enem naj naznani, kateri čas se mu zdi najprimernejši; po večini prijav se bo določil čas. Priporoča se, da se tega tečaja udeležijo po možnosti ne le gospodje duhovniki, ampak tudi inteligentnejši kmečki mladeniči, katerim se bodo najbrž delile podpore za obisk tečaja.

* **Tržne vesti.** Pričetek tedna nam je prinesel jako krepko tendenco in vzdigajoče cene, ker je suša nagajala. Zdaj smo dobili več dežja kot preveč. Tendenca je oslabela, cene so nekaj vinarjev padle. Inozemski trgi so istotako oslabei. Sprva se je pokazalo nekoliko življenja na tržiščih, kupci so se vkljub visokim cenam zanimali za blago, posebno rž je imela dobre odjemalce. Ponudbe pa so bile skromno omejene v prvi vrsti na drugo roko in zato so morali reflektanti plačevati najvišje cene. Dež je, kakor omenjeno, položaj nekoliko izpremenil. Promet je vedno in enako nezaten. — Pšenica. Ponudbe skromne, kupci sprva živahni, kar je povzročilo dviganje cen, potem so se rezervirali, tendenca je oslabela, promet majhen. — Rž je vživala več zanimanja kakor pšenica in si je v ceni več pridobila. Konečno je pa tudi morala za nekaj vinarjev odnehati. — Oves je postal slabši za nekaj vinarjev, promet majhen. — Turšica je sledila drugim, cena in tendenca stalna. — Moka. Konzum se je začel bolj zanimati za blago, vendar kupuje le najnujnejše, dolgorokih sklepov ni. Nakup se omejuje na temnejše vrste, fine

Oče Jakoš je nekolikokrat prosil, da je pisal domači župnik grofu, a ni dobil nikdar odgovora, da, gospod župnik je celo nekdaž rekel — pa saj je to golo obrekovanje, ne morem in ne smem ponavljati.

Kaj je rekel gospod župnik? Ako ti hočem pomagati, moram vse vedeti!

Dejal je, in spreletavale so Sanflorja razne barve, dejal je, da se govori, ruski uporniki so napadli grad na grofa Lotarja prigovarjanje in njegov sluga Ivan umoril je grofa Brunona in njegovo soprogo.

Obtožba, ta je huda, katere ni mogoče dokazati. A poskusiti hočem — predstavil te bodem grofu, a ne tako, ne v tej obleki. Pojdita proč, na oni strani tega gozda je gostilna, tja pojdita in se skrijta, dokler vama ne pošljem obleke ali je sam ne prinesem. Naročim vama tudi tedaj, kedaj pridita v grad.

v.

Grozno je, skoro neverjetno! In vendar — zakaj se mi oglašča v srou glas, ki potrjuje! Bodemo videli. Iz svojih dijaških let imam še baržunasto obleko, v tej bode mladenič res podoben grofu Brunonu — v tej ga predstavim grofu Lotarju in opazujem, kak vtis napravi nanj.

Jesenska megla je legla na ravnino, tema je zgodaj nastopila, v gradu so se prikazale že prve luči.

Ob tem času je navadno igral grof Lotar s svojim sodnikom šah. Tudi danes je poslal Ivana poni.

Ko je stopil Ivan v sodnikovo sobo, zagledal je takoj mladeniča, slonečega ob mizi.

Osupnil je služabnik in grozno viknil: Mladi grof!

A tudi Sandor je zaklical: Ta je! Ta je umoril mojega očeta in vrgel mater v ogenj, ta me je preganjal daleč v gozd!

Ivan je bil pobit po teh gromecih besedah, stegnil je roke in ječjal: Milost, usmiljenje, storil sem, kar mi je zaukazal grof Lotar!

A kakor bi se nagloma zavedel, kaj je izdal, planil je proti vratom, a bile so zaklenjene in dva sodnijska služabnika sta ga prišla.

Skrbita, da vama ne uide!, klical je sodnik in se podal s svojim varovancem k grofu.

Ta je bil že nevoljen: Kje je neki bore pisac tako dolgo, in tudi Ivana ni, jezil se je in v tem izpraznil kupico za kupico.

Nenadoma se obrne na pol proti vratom in omahne, zakaj med vrati se je prikazal mladi Sanflor, živa podoba njegovega brata.

Brunon!, klical je, Brunon, duh mojega umorjenega brata, proč, proč, jaz te ne prenesem! Jaz tega nisem storil, in ko sem dal vrazjemu Ivanu ta ukaz, nisem mislil, da bode v resnici ta zločin storil!

Padel je na kolena, obraz mu je bil smrtnobled, usta so se mu penila:

Dolgovi so to storili, dolgovi! Lahkoživnost je draga, zelo draga, in jaz nisem imel denarja, in brat ga ni dal! Toda življenje, kakoršno je bilo moje zadnjih deset let — rajši stradam in beračim, rajši vse trpim, kot take muke!

Nenadoma se ozre:

Kje je Ivan — vrazji sin! Naj čuti tudi on te muke, a zloba nima vesti, njemu ni nič na tem!

Ivan je že zavarovan, in prav žal mi je, gospod grof, da moram tudi vas prijeti!

Ha, dobro ste jo izvedli, bore pisac, a odpustite! Glejte, kako umira morilec brata!

Predno je mogel uradnik ubraniti, potegnil je grof izza pasa samokres in poglal si kroglo skozi sence.

Ker je Ivan priznaval svoj zločin, dosegel je mladi grof lahko svoje pravice.

Ivan je pripovedoval, da se je bil obrnil grof Lotar v svoji obupnosti, pritiskan od upnikov, pogosto na svojega brata, a ta ga je vedno zavračal.

Nekdaž je bil silno razjarjen in dejal je, da bi za vedno s poti spravil brata, ako bi bil pred njim. Ivan je imel ravno tako jezo na grofa Brunona, češ, da ga je nekdaž kaznoval z bičem, in tako se je ponudil grofu Lotarju, da pogubi brata.

Ako nastane na Ruskem zopet kak upor, prav lahko pridero uporniki na grad Pioskovo, dejal sem grofu Lotarju in on mi je prikimal z glavo ter rekel: Stori, kar hočeš, tako pasje ne bom živel.

Ko pa sem storil, kar je želel, na poti sem mu bil vedno — takim gospodom naj nikdo ničesar ne stori, ker ne poznajo hvaležnosti.

Niti najmanjšega kesa ni kazal Ivan med svojim pripovedovanjem, umrl je tudi neskesan na vislicah.

Soproga grofa Lotarja je povedala, da je izpovedal njen sprog svoj zločin v sanjah. Ko ga je drugo jutro izpraševala, mučil jo je grozovito.

Toliko pogumna ni bila, da bi soproga naznanila sodniji, a tudi živeti ni mogla več z njim, zato se je dala popolnoma ločiti.

Grad Pioskova ima zopet svojega gospodarja: tudi Stefan biva tam s svojo družino in nadzoruje gospodarstvo.

Le vesele obraze gledaš sedaj v gradu, ker je iz grada izginil zlobni duh slabe vesti!

vrste so še vedno, v kljub primeroma nizki ceni, brez zanimanja. Zaloge tedaj velike. — Ržena moka ima najlepše čase, gre urno izpod rok ne gléde na visoko ceno. Klajna moka brez zaloga, cene vzdigajoče. Otrobi stalni in živajo zanimanje. — Mast. Svinjska mast je dvignila ceno za 1 do 2 kroni, tendenca stalna. — Hmelj. Promet jako živahen, tendenca jako stalna. Cene so se dvignile posebno za srednje in nižje vrste, ter so K 105 do 122. — Osobito inozemstvo se zanima za avstrijski hmelj. — Živina na Dunaju. Goveje živine se je manj dovedlo, ker pasivna rezistenca ovira promet in povzroča znatno škodo prekupcem. Pa tudi konjunktura je slaba. Ogrski voli so dosegli višje cene, srednje blago istotako, le slabše vrste so ostale brez zanimanja, cene neizpremenjene, deloma nižje. Bosanski voli niso šli izpod rok. Svinj je primanjkovalo, kranjska je manjkala popolnoma, tendenca je bila stalna.

* **O Narodni stranki** piše liberalni list „Edinost“ 15. t. m. sledeče: „Proti stranki „Slovenca“ in „Slov. Gospodarja“ nastopa Narodna stranka. Načelnik njen je odvetniški kandidat dr. Kukovec. Ta je pred osnovo svoje stranke povdarjal ob vsaki priliki, da so prvaki s profesorjema Fonom in Cestnikom dr. Dečka politično ubili, ki je po besedah dr. Kukovca edini kaj veljal od voditeljev štajerskih Slovencev. Pa že 7. aprila t. l. je trdil dr. Kukovec na volilnem shodu v Mestinju, da delo dosedanjih zastopnikov štajerskih Slovencev ni piškavega oreha vredno. Dr. Dečko je bil po prejšnjih trditvah dr. Kukovca najboljši štajersko-slovenski zastopnik, v Mestinju je vrgel dr. Kukovec tudi dr. Dečku piškav oreh v glavo. Zdaj pa slavi bivši poslanec štajerskih Slovencev, Miha Vošnjak, katerega delo 7. aprila ni bilo piškavega oreha vredno, svojo sedemdesetletnico in glasilo dr. Kukovca, „Nar. List“, mu posvečuje članek poln hvale. Tako je vodstvo te stranke, ki vsled tega izgublja zaupanje naroda, v kolikor sam misli.“ Z drugimi besedami: Kdor je pameten, ni pristaš te liberalne stranke.

* **Hinavščina** in nesramnost „Narodnega Lista.“ „Lažilist“ je pred kratkem jokal in prosil, nikar ne tožite in ne naznanite naših liberalcev pri višjih gosposkah, nikar ne lažite, glejte, mi tudi ne lažemo, nikogar ne denunciramo. Zdaj pa pogledimo te hinavce! V tisti številki, ko pravi, da je grdo denunciranje, v tisti številki pravimo, denuncira nekega kaplana na škofijo tisti „Narodni List“, ki nikoli ne laže. Omenili smo že, kako blati profesorja Fona, a nas hoče požreti, ker smo se dotaknili dr. Pivka. Pa še več! Liberalne dijake, ki so v Celju zborovali, hvale na vse pretege, katoliško misleče dijake, ki so zborovali v Ljutomeru, obliva z gnojnic tako grdo, da kaj takega še nismo čitali. Pa hitimo dalje! V Gornjemgradu so mučkalji resolucijo zoper „lažnjivo“ pisavo našega lista, a v tisti sapi se zlaže sam, da so odborniki bralnega društva glasovali za Ježovnikovo zaupnico. Nikar nas liberalcev ne tožite, to nam škoduje, piše „Narodni List“, a največja ljubljena Narodne stranke, Ivan Kac in učitelj K. Barle, sta nadzupnika zaradi par letakov naznanila sodnji, seveda v občevalnem jeziku Narodne stranke v — nemščini. Toliko statistike za danes! Prihodnjič jo bomo nadaljevali. Priporočali bi pa vsakemu, kdor hoče imeti izvrstno zaporo za pustni dan, naj zbira vse številke tega resnicoljubnega lista (seveda če mu preveč ne smrdi) in jih naj bere na pust, imel bo najlepšo zabavo, ker se bo moral zmirom smejati. Potem pa naj namesto pusta zažge ta „Lažilist.“ Generalom Narodne stranke, liberalno-lažnjive stranke, pa priporočamo, da naj si iz tega članka povzamejo par misli za predavanja, ker jim itak manjka gradiva.

* **Tako delajo naprednjaki!** „Domovina“ in pa „Narodni List“ vedno smešita Kmečko zvezo, če je slučajno pri njenih zborovanjih navzoča kaka kmetica; večkrat sta ta dva lista celo nesramno zmerjala poštene kmečke žene, če so se udeležile kakega shoda. Sedaj pa, ko vabijo na svoj dirindaj v Celje, pa naravnost pozivajo slovensko žensko, da se udeleži polnoštevno njihovega zborovanja. Tako dosledni so ti gospodje; vsak hlapec bi jih lahko učil poštenja. Prisivajajo si tudi pravico, da so oni edini olkanci; v vabilih na zborovanje so pa vabljeni najprvo razni pisarji kot glavni stebri Narodne stranke, potem pridejo na vrsto prvaki in za temi tolgo nič, nato kmetje kot zgubljene ovčice, no, za njimi pa žensko. To bode lepa zbirka samih izvuljenih, zlasti bo zanimiva družba, če še pride hofrat dr. Ploj.

* **Nemčurjem!** Krasne besede je zapisal svetovnoznani norveški pisatelj Bjornstjerne Bjornson, ki ima tudi med Nemci mnogo oboževalcev, mažarskim zatiralcem Slovkov: „Odrtači otroke od njih materinega jezika je isto, kakor odrtači lačno dete od materinih prs.“ Bravo, Bjornson! Tako govori pošten German! Svetujemo našim spodnještajerskim Nemcem in posilincem, ki se v ljudskem narečju imenujejo nemčurji, naj te besede pridno prebirajo, naj si jih prepisejo in prilepijo na stene svojih hiš, naj jih dobro premišlujejo ter se vestno ravnajo po njih. Kdor trga otroke od materinega jezika, ta je nepravilnež, sirovi nasilnež in tiran! Zapomnite si to!

* **Našim naročnikom!** Zadnja številka našega lista je nekaterim neredno došla, ker smo vsled neke nesreče v tovarni papir prepoznali dobili.

Mariborski okraj.

m **Slovenski napisi.** Vsled razsodbe državnega sodišča so dovoljeni slovenski napisi. Tiskarna sv. Cirila je takoj po razglasitvi te razsodbe izobesila svojo tablo, katero ji je odvzela policija vsled nepostavnega sklepa mariborskega občinskega sveta.

m **V Dravo je padla** v torek 22. t. m. ob eni uri popoldan pri Badnovi usajariji v Mariboru osemletna deklica Angela Sparowetz. Pri umivanju čevljev je izpodrsnila in takoj utonila. Otroci, kateri so to videli, so začeli kričati, a za rešitev je bilo že prepozno. Tam Drava ni zagrajena, čeravno pelje cesta tik mimo. Zunaj na deželi se kmetje kaznujejo, če nimajo majhne mlake ob cesti zagrajene, tukaj pa mestni očetje tega ne vidijo.

m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Odgovor štajercéve-mu dopisniku. Pred nedavnim časom je imenovani list priobčil dopis človeka, ki radi osebne mržnje in zavisti ter drugih okolnosti napada njemu neljube osebe. V dopisu ni nič stvarnega, ampak je golo zmerjanje, so osebni napadi, kakor je to sploh Štajercéva navada. Dopisnik napada župana Dolajša odbornika Ferlina, poslanca Roškarja. Teh mož jaz ne bom zagovarjal. Če se jim zdi potrebno, naj se oglasijo sami. Ampak to-le povdarjam: dopisnik ni vreden, da bi bil hlapec bivšega hlapca Ferlina, kakor ga poniževalne imenuje. Imenovani možje so pošteni, kakoršen Štajercéve dopisnik nikdar ni bil, ni, in nikdar tudi ne bo. Odgovarjam natančneje toliko, kolikor se tiče moje osebe. To pa zato, da zavrnem dopisnikove laži in pošta obrekovanja, drugič, da označim svoje postopanje gléde napadov „Štajerca“ in drugih temu podobnih listov. Prvič: jaz nisem noben privandranec, ampak oblastno nameščen kot kaplan sedaj pri Sv. Juriju v Slov. gor. Drugič: ne dajem nobenih nasvetov županu Dolajšu in odborniku Ferlinu. Če pa bi jih dajal, bi bili gotovo bolj pametni, kakor bi jih mogli nuditi zlobni in neumni dopisnikovi možgani. Tretjič: Nisem nobenega Štajercéjancu v Partinju nadlegoval z zbirco, kakor sploh nobenega v župniji, ki je bodisi v bližnji ali daljni zlahti z dopisnikovo hudobijo in neumnostjo. Četrtič: konstatiram, da mojih možganov dosedaj še ni zmešala politika in nobena pevka mojega pevskega zbora, ampak nasprotno: moja politika je ravno marsikateremu Štajercéjancu in narodovcu zmešala možgane, in moj pevski zbor je poštemim ljudem pripravil že marsikatero pošteno zabavo, kakoršne niso vredni, še manj sposobni, pač pa potrebni — ljudje Štajercévega kalibra. Toliko Štajercéve-mu dopisniku v odgovor in pojasnilo, prvič in zadnjič. Očitati mi ne moreš ničesar in ne boš mi mogel ničesar. Potem pa zasmehuj in obrekuj, kakor ti ljubo in drago. Žabe regljajo, psi pa lajajo, kadar ne morejo griziti. Gotovo je Štajercéve-mu dopisniku žal in ga posebno to boli, da je moral prejšnji tajnik partijske občine pobrati šila in kopita vsled svojega čednega uradovanja in to celo vsled posredovanja c. kr. okrajnega glavarja mariborskega. Velepoštovani gospod Matija Perger, ali bi mi mogli in hoteli povedati in označiti vzrok, zakaj se je izvršila ta velevažna sprememba v njegovem življenju? Sv. Jurij v Slov. gor., dne 22. oktobra 1907. Ivan Bosina, kaplan.

m **Star denar** iz rimljanskih časov je našel posestnik p. d. Kajzer v Leskovcu pri Pragerskem, ko je oral na njivi. Denarji so bili v lončeni posodi, ki se je pa strla. Čez Leskovce je baje šla star. rimljanska cesta.

m **V Mariboru** je bila Drava dne 18. t. m. za 3% metre narasla. Na lesnem skladišču so komaj rešili les, da ga ni voda odnesla. Usnjarne ob Dravi so bile deloma pod vodo.

m **Zopet nevihta** v oktobru. Ponoči od 17. do 18. oktobra se je čez Slovenske gorice in ptujsko okolico zopet vtila huda nevihta z bliskom in gromom. Vsled nenavadno toplega solnčnega vremena je tukaj še vse zeleno kakor v poletju, na mnogih krajih je že dalj časa pritiskala suša, a z 18. oktobrom se je najbrž pričela daljša deževna doba. Ljudje so po poljih večinoma vse pridelke pripravili, ozimne so že tudi posejane.

m **Zlato svobodo** je zopet izgubil 16. t. m. kaznjenec Jurij Faktor, o katerem smo poročali, da je ušel iz ječe v Slov. Bistrici. Na Zg. Polskavi je pil v neki žganjarni in tam so ga spoznali. Do tedaj se je klatil po Pohorju.

m **Sv. Lovrenc nad Mariborom.** Dne 10. t. m. zvečer so pogoreli hlevi pri Pekiču na Puši. Marljivi ljudje in gasilci so preprečili, da se ogenj vsled strašnega vetra ni razširil, ker so hiše zelo blizo. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

m **Umrla** je v Slov. Bistrici dne 8. t. m. Alojzija Steinberger v 83. letu.

Ptujski okraj.

p **Stopree.** Dne 7. oktobra je umrl gostilničar Andrej Kopša. Bil je goreč pristaš ptujskega „Štajerca“, katerega je tudi naročil mnogim svojim somišljenikom, ki so posedali pri šnopsu v njegovi gostilni.

p **Novodobni Mozes.** Po Dravi je priplaval pretekli teden zaboj proti boriskemu mostu. Ljudje so zaslislali otročji jok iz njega, vlovili ga ter našli v njem približno 8 tednov starega otroka. Plenice in drugo kaže, da mora biti iz mesta. Otroka je vzel nek posestnik iz Haloz za svojega.

p **Sv. Marjeta** niže Ptuja. Ponesrečil se je mladenci Valdhauser pri mlaitvi ajde. Bil je pri mlaitnem stroju nepreviden in ta mu je popolnoma zmečkal in strgal eno roko. Kmetje, naznanite pri oblastvih, da imate mlaitne stroje, saj plača dežela zavarovalnino revežem, pa je vsaj nekaj pomagano, ako jih doleti pri strojih kaka nesreča.

p **„Štajerc“ in resnica.** Zadnji „Štajerc“ zlobno in srdito napada usmiljene sestre v ptujski bolnišnici; predbaciva jim lov za testamenti, sleparijo, brezvestnost itd. Da se vsa zlobnost tega lista tem bolj spozna, hočemo v naslednjih vrsticah celo zadevo pojasniti: Pred tedni so prepeljali v ptujsko bolnišnico neko kuharico, Terezijo Kodrič; sirota je trpela silno velike bolečine. Zato je dala sestri, ki jej je stregla, 5 K, češ, naj se zato služita dve sveti maši. Usmiljenka odda 4 K duhovniku, 1 K pa vrne bolnici, a ta odgovori: Kar sem dala, sem dala. Ko je prišla sestra pozneje zopet k bolnici, izroči jej ta celo možnjico rekoč, 2 K naj porabi za se, drugo pa za sv. maše. Ko ji sestra odgovori, da za se ne more in ne sme ničesar sprejeti, reče, naj jih porabi po svoji volji za dobre namene. V možnjici je sestra našla 4 K 24 v; od teh je dala 2 K za eno sv. mašo, ostale pa so jej skupno s prejšnjo kronico še 3 K 24 v. Ko pogleda še enkrat k bolnici, začne ta govoriti o denarnih knjižnicah in o svojih oporoki. Sestra hiti h gospodu oskrbniku, a ta je bil že odšel, nato h gospodu pisarju Grünu, a tudi ta je že bil odšel. Nato pokliče oba strežaja in ta dva sta potem pisala oporoko vpričo sestre in vseh bolnikov v bolniški sobi in sta oporoko tudi sama podpisala. Drugi dan pride policaj, da zapiše zapuščino rajnikino. Na njegovo vprašanje: je-li pokojnica še tudi zapustila kaj denarja, mu razloži sestra, da je po naročilu in volji rajke dala 6 K za sv. maše, a 3 K 24 v da še ima; in to svotico je potem zahteval stražnik v imenu sodnije od nje nazaj. Pri zapuščinski obravnavi je hotela sestra te kronice izročiti bratu pokojnice, a ta jih je odklonil. To je torej stražnik dogodek, ki sedaj kroži po vseh avstrijskih liberalnih časnikih. In resnica? Ni res, da so testament spisale pobožne usmiljene sestre, kakor trdi lažnjivi „Štajerc“; ni res, da je testament podpisala tudi ona usmiljenka; dalje ni res, da je eden strežaj tudi mežnar — to nikdar ni bil in tudi sedaj ni; ni res, da je sestra pokojnici vzela 9 K 24 v; tudi ni res, da je tajila, ko jo je policaj vprašal, kje da ima denar; ni res, da se je potem podala in rekla, da je izročila denar (t. j. ves denar) za maše duhovniku Pšunderju; istotako ni res, da so 3 K 24 v po potu izginile kakor kafa, ampak res je, da leži ta denar še zdaj v ptujski bolnišnici, kjer ga brat pokojnice lahko vsak trenutek dobi, ako ga morda zdaj požel. Dalje ni res, da ljudje odločno zahtevajo, da se to brezvestno usmiljenko zaradi tatvine obtoži, ampak res je, da želi to samo zagrizeni Karol Linhart, urednik liberalnega brezverskega „Štajerca“ in nekaj njemu podobnih framsonskih pristašev; ni res, da ljudje zahtevajo, da se sestro spodi iz službe, ampak res je, da je srčna želja vseh poštenih ljudi, (da ostane ta vestna sestra še mnogo let v ptujski bolnišnici, da bo mogla, ako hoče tako neizprosna usoda, enkrat na smrtni postelji streči še tudi svojemu največjemu sovražniku Linhartu in mu tako z nesebično ljubeznijo povračati njegove nečloveške krivice. A to bodi pribito za poznejše rodove: Ako je krivica, škodovati bližnjemu na njegovem dobrem imenu, potem je gotovo vnebojpijoča krivica, ako kdo kaj takega stori osebi, ki je posvetila vse svoje moči blagru bližnjega in ne išče na zemlji svoje sreče, ampak samoblago trpečje človeštva; pečaj te zlobnosti nosi na svojem čelu ptujska „krota“, zloglasni „Štajerc“, ki pa poje vkljub temu v vsaki številki pesem o nebeški krščanski ljubezni.

(Seveda, „Štajerc“ bo vpil: Zakaj nam niste poslali popravka?! Odgovor: Za „Štajercéve“ backe je vsak popravek brezpomemben; za poštene čitatelje pa je list preumazan in podel, da bi še ognusili roke z popravki.)

p **Nesreča.** Zadnji ponedeljek so delavci razkopavali razvaline po ognju poškodovane Pirihovalne hiše v Ptuj. Naenkrat se zruši stranski zid in pokoplje 9 delavcev pod seboj. Težko poškodovane so jih z veliko težavo izkopal iz razvalin.

p **Pošta Juršinci** pri Ptuj je dobila pismo-nošo, ki bo redno dostavljala poštno pošiljatve na dom.

p **Ptuj.** Preteklo nedeljo je nekdo vozil ravno med drugim sv. opravilom iz Haloz mimo Sv. Marka en četrtinak mošta. Ko pripelje do kapelice sv. Jožefa naenkrat poče kakor da bi iz topa vstrelil sod, se razleti in mošt izroče. Precejšna škoda.

p **Prekisló grozdje.** Ornljg noče biti več župan ptujski, čeravno so ga enoglasno izvolili in ga prosili, da naj prevzame županski stolec. Vsled tega tudi podžupan Stendte štrajka in noče prevzeti po-deljane mu časti. M. obema gospodoma prav radi verjame, da je res zelo težko, biti župan tako za-dolženemu mestu, kakor je Ptuj. Gospod Ornljg, vi ste juho slabo skuhali, sedaj bi bila tudi vaša dolžnost, da jo sami pojedete, ne da bi si kedo drugi želodec na nji pokvaril.

p **Polenšak.** Tukaj imajo nekateri kmetje prav veliko jabolk najboljših vrst.

p **Sv. Andraž** v Slov. gor. Tombola z lapimi dobili bo v nedeljo, dne 10. nov. ob 4. popoldne.

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. V nedeljo dne 27. oktobra t. l. ob 8. uri popoldne se vrši pri nas ustanovni zbor „baldnega društva“, za katero je med nami veliko zanimanje. Društvo ima namen:

izobraziti člane na temelju katoliške vere in krepiti med njimi narodno zavest. Vsi prijatelji kršćanske izobrazbe so torej prisrčno povabljeni.

P. Ptuji. Gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči“ priredi Kmetoško bratstvo v Ragoznicah pri Ptuju dne 27. vinoska 1907 v prostorih „Narodnega doma“ v Ptuju. Zabelek ob 4. pop. Potem prista zabava.

Ljutomerski okraj.

1 Kapela. Tukaj je umrl Jožef Štefanec, naroden fant, ki je bil dolgo ud bralnega društva. Od novega leta 1907 je umrl tukaj 5 fantov na jetiki od 20. do 30. let starih. Štefanec je bil zadnja leta oskrbovalec admontskih gorov in gornjeradgongskem okraju.

1 Se enkrat shod v Veržeju. Za zabavo vsem tistim, ki so bili na shodu v Veržeju dne 6. oktobra in pa v dokaz resnicoljubnosti „Narodnega lista“ in njegovih dopisnikov priobčimo tu, kar piše imenovani list v št. 46. z dne 17. oktobra t. l. Poročilo se glasi: „Shod S. K. Z. v Veržeju — v pravi luži. Ob razmeroma precej slabi udeležbi se je vršil dne 6. oktobra v Veržeju zvezarski shod poslanca Roškarja in gromovnika dr. Kovačiča. Navzočih je bilo na dvojišču — kjer je stal govorniški oder (kar pa ni res, oder je stal pod ut) k večjemu 130 oseb, a skoraj polovica od teh je pripadala Narodni stranki. Ako se odštejemo precejšnje število radovednih žensk, ostane nam prav pičlo število pristnih zvezarjev.“ Bodi dovolj! Kaj pravite k temu vi, ki ste bili navzoči, bodisi pristaši Kmečke zveze ali pa Narodne stranke? Sicer pa se je dopisnik sam ujel v laži. Če je bilo do polovice pristašev Narodne stranke, zakaj pa se nihče ni oglasil? Da, lažje je trgati ljudi po časnikih, kakor pa odkrito povedati svoje prepričanje. Nadalje dopisnik poslancu Roškarju priznava, da je govoril še dokaj trezno, toda očita mu, da je o dejanskih razmerah v Ljutomerskem okraju vse premalo poučen. Tako! Če je premalo poučen, zato je pa prišel na Mursko polje, da zve želje in potrebe svojih volilcev, zakaj ste ga pa potem napadali, ko je bil shod napovedan? Zakaj pa ga niso modri liberalci, ki jih je bila skoro polovica, poučili? Kaj ne, laž ima kratke noge! Debela laž je tudi, da bi bil dr. Kovačič v svojem govoru rabil besede „zlumpani študenti in liberalci.“ Dopisnik „Narodnega lista“ ga je imel takrat bržčas pod kapo, pa je pozneje iz poročila „Gospodarjevega“ dopisnika podtaknil te besede dr. Kovačiču. Sicer pa, zakaj ga niste zavrnili, če vas je skoro bila polovica, zakaj niste odgovorili na točke, ki jih je razvil in na vprašanja, ki jih je stavil na poslušalce? Tudi je po poročilu „Narodnega lista“ dr. Kovačič 6 mož moralno prisilil, da so stopili v pododbor. Koliko je na tem resnice, vedo najboljši možje sami, ki so v tem pododboru. Da je bil shod v luži, piše menda „Narodni list“ zato, ker je tisti dan deževalo in ker so bili liberalci zraven. V tem pa mu radovolje pritrđimo, tudi njegov dopis je bržčas v „Luži“ spočet, luža in laž pa sta po besedi blizu skupaj. Ravno tako je laž, da bi „Gospodar“ sumnil „neko zaslužno osebo“ v Veržeju. To si je dopisnik „Narodnega lista“ izmislil, če pa „Gospodar“ piše o dopisniku „Narodnega lista“, je samo ob sebi umevno, saj se tisti dopisi niso sami napravili!

1 Čebelarstva podružnica pri Mali nedelji in sva svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 27. oktobra 1907 po večernicah v prostorih gosp. Rantaša. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Smartno pri Slovenjgradu. V Ljubljani je začel izhajati nov liberalni list „Slovenija.“ Ta list hočejo nekateri razširiti tudi pri nas. In glej čudo! Razpošilja se v občinskih kuvertih in z naslovi, ki so, kolikor se da sklepati, pisani od osebe, ki seči v občinski pisarni. To bi bil najnovejši delokrog novega občinskega zastopa, kateremu je tajnik gospod nadučitelj Salamun. Zanimivo, kaj ne!?

s Uhilo je v Lapovem premogokopu v Skalah premogarja Rebernika. Njegov tovariš Ramšak je lahko poškodovan.

s Dinamitna kapica je v premogokopu Pečovnik odtrgala Antonu Krajncu tri prste leve roke ter ga na glavi in vratu močno poškodovala. Ljudje, ki imajo pogosto opraviti s takimi nevarnimi razstreljivi, postanejo sčasoma nepravilni.

s Šoštanjski okrajni zastop. Volitve v okrajni zastop šoštanjski se bodo v kratkem vršile. Zastopstvo je bilo dosedaj popolnoma slovensko. Kljub temu je treba pripravljati fla in paziti na razne spletke. Žal, da se moramo v prvi vrsti varovati Narodne stranke in ji gledati na prste tudi v narodnem oziru. Ni dovolj, da se moramo boriti proti nemškutarjem; hujše je še, da imamo izza zadnjih državnozbornih volitev zvezo nemškutarjev in renegatov iz Narodne stranke. To je največji škandal! Mi vemb sedaj gotovo, da je gospod Vinko Ježovnik sklepal pogodbe glede njegove izvolitve v državni zbor z nemškutarji. Zdaj je nam jasno, zakaj da Ježovnik niti ni izobesil trobojnice v trgu na svoji hiši, ko so slavili njegovo zmago. Ni hotel žaliti velenjskih posilnemcev, zlasti pa Pribožiča, s katerim se poslanec Narodne stranke Vinko Ježovnik najbolj brati. Vodja šaleških posilnemcev Pribožič je kot slavnostni govornik v Kantrici pri „Sonnwendfeier“ odločno rekel, ko je poročal o nemškem političnem stanju šoštanjkega okraja, da so Nemci volili Ježovnika: 1. ker ne more toliko

škodovati kakor Robič; 2. ker so dobili zagotovilo, da se boče oziralo pri drugih prilikah nanje. Očividno je, da jim je dal zagotovila Vinko Ježovnik sam; počakati je le še treba, pri kateri priliki se bo to zgodilo. Slutimo pač, da se namerava nekaj splesti pri volitvah v okrajni zastop ali pa v občini Velenje. Radi tega opozarjamo rodoljube šaleške doline, da že zdaj pazijo na Ježovnikove pristaše in pravočasno razkrinkajo, če bi hoteli mešetariti na podlagi Ježovnikovih obljub. Kaj porečejo veliki narodnjaki okoli „Domovine“ in „Narodnega lista“? Ne bodo Ježovnika podučili o pravi narodnosti? Mislimo, da ne! Vsaj vidimo, kako ravno ta dva lista glodata narodnostne pregrehe celo povsod tam, kjer jih ni. Toda v Ježovnikovi bližini pa nikakor ne pometata. Nemška šola se je ustanovila v Velenju brez hrupa, ne dela se ji nikakih ovir, vse je v najlepšem redu; najbrže so ustanovili Nemci to nepotrebno šolo pod patronanco državnega poslanca Ježovnika. Ali ni tudi ta šola neka koncesija za volitve, narodni gospod Ježovnik? Le lepo jo podpirajte in dajajte tihim potom nemškutarjem pogum, storili bodete zares narodno delo, kakor to spleh razumejo okoli Narodne stranke.

To novico je tudi prinesel „Slovenec.“ „Domovina“ je začela takoj braniti svojega Ježovnika, toda ne gre ji prav iz srca; ne more izpodbiti ne enega dejstva, zato pa napada priljubljenega slovenskega župana g. Skazo na nesramen način. Načelo „Domovine“ je pač vedno, da piše neresnice in laži o drugih osebah, kadar ne more prikrievati slabih strani svojih privržencev. Dasi je prof. dr. Verstošek potrdil svojo izjavo s podpisom in s pismom g. Woschnaga, da ni bil v nobeni zvezi z narodnimi nasprotniki, si drznejo ti poštenjakoviči še vedno trditviti o neresnicah. Značilno za te prosvitljene naprednjake je pač to, da hočejo vse svoje pregrehe vsiliti drugim strankam. Kar pišemo zgoraj o Ježovnikovem nastopanju nasproti nemškutarjem, je dejstvo, ki je tu povsod znano.

s Sv. Mihael poleg Šoštanja. Pri nas se je ustanovila hranilnica in posojilnica rajfajzenovka za fare: Sv. Mihael poleg Šoštanja, Bele vode in Zavorodne. Pristopila je k Zadrugi zvezi v Ljubljani. Prihodnje nedeljo, to je 27. oktobra, je prvi uradni dan po večernicah ob 3. popoldne v cerkveni hiši. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar in se obrestujejo po 4%, posojila se dajejo po 5% le udom, ki stanujejo v prej imenovanih farah. — Ob tej priliki bode g. Vl. Fušnjak, revizor in potovalni učitelj Zadrugne zveze v Ljubljani, poljudno predaval o rajfajzenovkah. Možje, mladeniči, delavci, žene in dekleta, pridite v obilnem številu poslušati!

Konjiški okraj.

k Konjice. Preteklo nedeljo popoldan je ležala gosta, temna megla nad Konjicami. Zlasti se je zgojstila okoli četrte ure popoldan, tako da se je skoraj stembnilo. Iz Narodnega doma pa so se skozi meglo slišali zamolkli glasovi harmonike, vabeči v razsvetljene prostore napredne ljudi. Danes, v ponedeljek zjutraj, je pa zrak čist, sonce siplje svoje žarke tople, ogrevajoče; ni več teme, ampak sveto, razsvetljeno je vse. Odkod ta sprememba? „Slovenski Gospodar“ je že poročal v prejšnji številki, kaj se bo velikega godilo to nedeljo. In zgodilo se je. Napredno-narodna stranka je pregnala temno meglo, razsvetljeno je vse, cela okolica konjiška je tej stranki, ki preganja temo in meglo, nad vse hvaležna. Temo in meglo je pregnal zaupni shod Narodno-liberalne stranke v Narodnem domu, zato sonce tako lepo sijaje: Pa, šalo na stran! Okoli dvajset ljudi se je zbralo v čitalniških prostorih, da poslušajo veleučenegega urednika „Narodnega lista“ Spindlerja, in še ne „venštudiranege“ študenta gospoda Prekoršeka iz Prekorja pri Celju. (Gospoda generala Kukovca ni bilo, je že toliko pameten, da ve, da se ne spleča v konjiški okraj.)

Predsedoval je shodu prvak odvetnik dr. Rudolf, kateri je izjavil, da so mladi stare vrgli, odtod razpor. No, čudno, da je šel mladini predsedovati in se od njih učiti, on, ki ve, da je blagostanje kmečkega ljudstva rešeno, če le začnejo kmetje jesti riž in pasje meso, kakor je povedal na volilnem Glaserjevem shodu. Gmetno stanje si je tekom let že izboljšal, zato si kaj takega lahko dovolji. Absolvirani (?) pravnik Kolšek pa je splošno shod otvoril. Nato je razpravljal Spindler o politiki in organizaciji ter rekel, da Narodna stranka hitro dela, ima v enem letu že eno tretjino ljudstva na Spodnjem Štajerskem za seboj, zato se mora tudi v konjiškem okraju cela stvar hitro v liberalnem smislu preosnovati. Gospod Prekoršek iz Prekorja pri Celju pa je v par njemu lastnih frazah pozivljval k ustanovitvi knjižnice, posojilnice itd. v liberalni prid ter udrihal po duhovnikih, govoril o veri in zlasti o spovedi tako, da je groza. Njegov govor je bil s ploskanjem sprejet. Pa bi mislil, kdor bo to bral, no, nekaj pa je le. A moil bi se. „Slovenski Gospodar“ je imel zadnjič prav, ko je pisal, da ne bo nič. Res, čez 100 ali še več tiskanih vabil je bilo razposilanih med kmete za ta shod, a nihče ni prišel, edini kovač Sernčar je bil navzoč kot somišljenik te stranke, menda misleč, da bo imel zato od konjiških kmetov več dela. Če boljsega ne zna, je pametneje, da gre na Kranjsko nazaj, odkoder je prišel, a liberalstva naj ne skuša širiti med nami. Kdo pa je tedaj spolnil število okoli dvajset?

Učitelji, seveda stari Serajnik, neizogibni liberalni Jurko, ki so seveda ploskali razpravi o spovednicah. Krasni vzgojitelji versko-nravne vzgoje mladine v ljudski šoli, kaj ne, stariši, ki pošiljate otroke v šolo, da se po postavi vzgojujejo! Kdor je še pošten kristijan, ne more k tej stranki, pa tudi slišati noče nič od nje!

Pa še nismo pri kraju; tudi Ogorevcov ata so poslali svojega Pavla, ki je pred kratkem prišel od vojakov, da jih tam zastopa; sami g. Ogorevc si namreč ne upajo, pa bi radi, ker so tudi tistega mišljenja. Ne verjamemo, da bomo hodili k takemu trgovcu kupovat, ki tako vzgaja svoje sinove in komije, ki so tudi bili tam! Kdor ni z nami, je zoper nas! Število je skoraj polno, ker drugih liberalcev se nam ne zdi vredno omenjati. Organizacija tedaj liberalne-narodne-napredne stranke je sedaj za konjiški okraj popolna, tam je namreč, kjer je bila prej, če še ne slabša.

k Zreče. V Celji so neki mladi gospodje ustanovili skupino somišljenikov in so ji dali lepo ime Narodna stranka. Tiliberalni gospodje s svojo stranko pa niso drugo, kakor le grobokopi za narodni obstanek slovenskega ljudstva. Za dne 20. oktobra so napovedali javni gospodarski shod v našem kraju. Na vabilih so obetali poduk o gospodarskih razmerah v konjiškem okraju, in pa ponujali so ustanovitve podružnice kmetijske družbe. Oboje je le pesek v oči. Prišli so gospodje: urednik Spindler iz Celja, fil. Ivan Prekoršek iz Prekorja pri Celju. In ta dva gospoda bi poznala gospodarske razmere po našem okraju! Pojdite se soki! Pesek v oči mečejo tudi vodstvu Kmetijske družbe štajerske v Gradcu, ker družbi obetajo podružnice. Vsled tega je ista ustrepla njihovih prošnji ter odposlala gospoda potovalnega učitelja Goričana. Srčb za kmeta je liberalcu pač deveta briga že od nekaj. In liberalci imajo gosp. Goričana samo za vabeča, ker bi sicer bili njihovi shodi zborovanja brez zborovalcev. Pri nas pa še to ni vleklo. Shod je bil napovedan ob osmi uri. Zborovalcev ni. Sčasoma se nas je zbralo trinajst mož S. K. Z. In ta številka je baje nesrečonosna. Bodi pa temu kakor hoče, toliko je resnica, da javni gospodarski shod, ki se niti ni začel vršiti, je Celjanom dokazal, da so bili pri nas generali brez vojakov.

Celjski okraj.

c Na Dobrni se je po dolgoletnem trudu pretečeni teden odprla narodna trgovina. Kako krvavo je bila potrebna, vidi se lahko iz enega vzgleda. Pred dobrim tednom je bila cena sladkorju na Dobrni 48 kr., sedaj je padla na 40 kr. Lahko si mislimo, kako se je delalo z nami do sedaj. Novo trgovino so pozdravili z velikim veseljem vsi domačini in okoličani brez razlike narodnega mišljenja. Seveda je par šnopsarskih barab in hajlovskih butic nezadovoljnih, a kaj na tem? Šaj vemo, kje je vzrok te nezadovoljnosti! Mi se ne vstrašimo. Nova trgovina se bo trudila postreči z najboljšim blagom po primernih cenah. Dobrnčani in sosedi, vsi veste, kaj je zdaj vaša dolžnost.

c Liberalna zahrbitnost. „S svojo duhovniško posojilnico pa hočejo klerikali v Petrovčah spraviti kmete v odvisnost in svoje kremplje, da bi jih potem pri bodočih volitvah lažje izkoristili za svoje sebične namene. Tako skrbijo tisti ljudje za „nadaljno slavo“ nekaj slavni Petrovč!“ Tako je pisal v 228. številki „Naroda“ prekosa-vinjski „Narodov“ dopisnik. Zadnje nedeljo pa je že začela v Petrovčah poslovati liberalna posojilnica, ki je napredni dopisnik vzajemno z možmi štajercijanske stranke medtem zasnoval. Čemu mu neki bode liberalna posojilnica? To on sam pove v prej navedenih, v „Narodu“ zabeleženih besedah: Kmete bo v svoje kremplje lovil itd. Slava mu, slavnemu liberalno-naprednemu možu, ki tako vro skrbi za slavo Petrovč!

c Sv. Jurij ob Taboru. V nedeljo dne 20. oktobra pokopali smo pri nas „Košenenčevega očeta“, Antona Kosmelj. Dne 20. sept. bil se je ponesrečil. Padel je z nekega drevesa in vsled dobljenih poškodb je umrl. Bil je to mož-poštenjak, vreden, da se ga spominja tudi „Slov. Gospodar“. Dolga leta je bil cerkveni ključar župnijske cerkve in podružnice sv. Radegunde v Kaplji. Zlasti za zadnje je veliko storil. Kot mož odločno kršč. mišljenja ni nikdar trpel slabega časopisa v svoji hiši in tudi ob času zadnjih državnozbornih volitev, ko se je mnogo sicer dobrih mož izneverilo krščanski stranki, je bil rajni s svojima sinovoma odločno na naši strani. Sovražnika menda ni imel, pač pa mnogo prijateljev. To je pokazal njegov velikanski pogreb. Zapustil je na svojem posestvu sina, ki je popolnoma njegovega duha. Naj v miru počiva vrli krščanski mož!

c Vransko. Ker kmet otroke najtežje v jeseni doma pogreša, so vse občine vranskega okraja pri deželnemu šolskemu svetu prosile, naj bi bili otroci zadnji dve leti do vseh svetnikov oproščeni. Deželni šolski svet je določil, da bodo dotični otroci oproščeni ne od Velike noči ampak od 2. majnika do vseh svetnikov. Je vsekako boljše radi paše.

c Iz gornjegrajskega okraja. Nismo se hoteli pečati z Ježovnikovim shodom v Gornjemgradu, ker je bil brez pomena, pa ker liberalne cunje ne nehajo lagati o tem shodeku, hočemo jim malo posvetiti. Liberalni „Narodni list“, pravzaprav „Lažilist“ ali pa „Nemškutarški list“ piše, da Robičevi volilci si niso upali priti, da bi shod razbili, ker so vedeli, da nimajo večine! Ti liberalna prismoda! Zdaj pa pri-

merjaj, čitatelj, številke! V gornjegrajskem okraju je dobil Robič 1600 glasov, Ježovnik 400. Torej Robič 1200 večine. In zdaj bi nasprotni volilci ne mogli dobiti večine pri takem shodeku Ježovnikovem! Take neumnosti pišite rajši v pustu! A nekaj drugo je, gospodje liberalci; vi ste se bali nasprotnikov, akoravno se ni nikjer zoper shod agitiralo. Vse polno je bilo lepakov, a vsi samo za gospodarski shod, tudi govornika sta bila naznanjena, a o Ježovniku ne duha, ne sluha. Se-le par dni pred shodom je bilo v „Domovini“ in „Lažilistu“, da pride Ježovnik, a teh listov kmetje ne berejo, torej niso mogli vedeti o Ježovniku. Zakaj ste, liberalci, na plakatih zamolčali, da pride Ježovnik? Bali ste se naših vrst, ker ste mislili, da so naši ljudje taki, kakor Ježovnikove in Roblekove družali, ki ne poznajo nobenega zborovanja. Zdaj se pa tako liberalno človeče vsede in piše, da so prišli na shod tudi prejšnji Ježovnikovi nasprotniki. Hinavci! Prišli so na gospodarski shod, da bi se kaj naučili, a vi njihovo število zlorabite v svojo barabsko politiko. To si bomo zapomnili. Vam ni nič za gospodarsko delo, nič za izobrazbo naroda, vi vse zlorabite v svoje grde strankarske namene. Ko je bila volitev v okrajni zastop, ki je vendar gospodarski zastop, ste pisali: zmagali smo liberalci; gospodarski shod v Gornjemgradu ste takoj prekrstili v liberalni shod in sramotite tiste nasprotnike, ki so prišli tja, in ko bi na Planinskem sejmu imeli kak dobiček, bi kričali, glej jo Narodno stranko, kako dela za narod, a seveda zdaj, ko ni dobička, ste tiho. Vaše javne knjižnice so liberalna gnezda, vi ne poznate nobenega nepolitičnega društva, pri vas mora vse imeti liberalni pečat. Mi vemo, da je Ježovnik samo punčika, katero sučejo liberalci; on sam nič ne ve in nič ne more, zato ga vlačijo liberalci kakor komedijant medveda; povsod mora biti še kaj drugega, najmanj godba, ki vabi ljudi, kajti sami vejo, da Ježovnik sam je nezmožen, da bi priredil kak shod. Mi takoga papirnatnega poslanca ne pripoznamo in zahtevamo, da odloži mandat.

c **Zgorela** je hiša trgovca Zorko v Laškem trgu. Ogenj je uničil tudi vso zalogo blaga.

c **Povodenj**. Iz Savinjske doline se poroča o veliki povodnji, katero je povzročila vsled zadnjega dežja narasla Savinja. V gornji Savinjski dolini je odnesla narasla voda mnogo lesa.

c **Strašna nesreča**. V Žusmu se je 16. t. m. zvečer razpočila svetilnica 19letni posestniški hčerki Mariji Benč. Goreči petrolej se je razlil na dekletčjo obleko, ki je bila hipoma v plamen. Prestrašena je letela deklica na prosto, klicaje na pomoč. Od vseh strani so leteli ljudje skupaj. Neki fant je vrgel gorečo dekle na tla in zadušil ogenj. Grozno opečeno revico so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c **Dobrnski** krajni šolski svet je sklenil šolsko drevesnico premestiti na drug prostor, ker je sedanja za nič. To se je vedelo že lani, in davkoplačevalci se vprašujejo, zakaj se je lani delal tako drag plot okrog drevesnice. Pa takrat še je Vogler nekaj veljal, danes nič.

c **Dobrnski** občinski zastop je znižal za prihodnje leto doklade za 4%. Da gospodari izvrstno, vidi se iz tega, da pridno popravlja ceste, da so se plačali novi nadarbinski svinjaki, in je še vendar prebitek. Povrh pa se še znižujejo doklade. To je pač slovenski občinski odbor! Bog ve, kako bi gospodaril Auer, kateremu so ravno svinjaki — reli bi skoro — ležali v želodcu.

c **Nesreča**. Develletni sin posestnika Antona Oblak iz Brezja pri St. Juriju ob juž. žel. se je dne 16. t. m. na paši ponesrečil. Igraje si je dal verigo ene krave okoli vratu. Krava se prestraši, zdirja ter potegne dečka za seboj. Veriga se mu zadrigne okoli vratu in ga zaduši, pri tem še pa pride kravi pod nogo. Pri tem je zadobil hude rane. V par minutah je izdihnil svojo mlado dušo.

c **Hrastnik**. Nemška šola. Ker nekateri stariši še zmiraj ne verujejo, da se v nemških šolah slovenski otroci nič ne nauče, da so torej take šole skrajna budalost prosvetljenega 20. veka. Naj navedemo tukaj besede človeka, ki je sam hodil v tako šolo in to oboževal celo življenje. On pravi: Ko sem hodil v ljudsko šolo, se je učilo vse v nemškem jeziku. Učitelj je bil trd Nemeč, učil nas je sicer, mi fantje pa nismo razumeli njega in on ne nas. Učili smo se brati, pisati, računati in celo nemški katekizem na pamet, razumeli pa nismo besedice. Tri leta sem izgubil v tej šoli, naučil sem se sicer nekotiki brati, pisati in računati, nemščine pa vendar celo nič. (Dr. Prelog.) Ali ne bodo taki otroci nekoč kleli svojih starišev, ki so jih silili v take mučilnice, v katerih se ne naučijo niti toliko nemški, kakor v slovenskih šolah! Stariši, imejte usmiljenje s svojimi otroci!

c **Sv. Peter** na Medvedovem selu. Ustanovni občni zbor slovenskega katoliškega izobraževalnega društva se vrši v nedeljo 27. oktobra ob 3. uri popoldne v prostorih župnišča. Slavnostni govor bode imel vlč. g. nadžupnik Fr. Korošec. Nastopili bodo tudi mladeniči in dekleta z govori in deklamacijami. Prvikrat bomo slišali domači moški in ženski zbor. Slavnost obeta biti posebno ljubka in zanimiva, zato se je udeležite stari in mladi v polnem številu, da dobi novo društvo kar prvi dan prav veliko udov, zlasti mladeničev in deklet. Naši ljubi sosede dobro došli! Naprej z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

c **Pri Sv. Jederti** nad Laškim so neznani tatovi poskušali po noči 18. t. m. na več mestih vlo-

miti, tako so se vtihotapili v Seligetovo hišo, pri Strumblnu so nekaj jabolk odnesli, ker so jo morali odkuriti, pri Pušniku vzeli med čebelam, in tudi cerkvi niso prizanesli; skozi okno so, ko so zlomili železno mrežo in strli šipo, prišli v Zagreb, odtod k škrinjici pri glavnem oltarju, katero so z velikim naporom odprli in k svojemu začudenju našli — prazno! Kajti, ravno pred par dnevi je bila izpraznjena. Tako so z dolgim nosom zopet odšli. Ljhdje, pazite! Zima se bliža in lenuhi in potepuhi se hočejo na vso moč preskrbeti, da ne stradajo, seveda na stroške tujih žuljev.

c **Čebelarstva podružnica St. Jurij ob juž. žel.** zboruje v nedeljo dne 27. oktobra t. l. ob 3. uri popoldan pri čebelnjaku gospoda Voga na Grobelnem.

Brežiški okraj.

b **Uravnava Save**. V zadnjem zasedanju deželnega zbora je vložil poslanec dr. Jankovič vsled prošnje občin Brezje in Blanca predlog zaradi uravnave Save, ki trga leto za letom najrodovitnejšo zemljo. Že leta 1902 je vodstvo uravnave Save spoznalo, da je v dotičnih občinah uravnava struge neobhodno potrebna. Namestnija je potem določila, da plačajo k stroškom uravnave po 10% okrajni zastop sevniški, občini Sevnica in Blanca ter prizadeti posestniki. Proti temu so se pritožili in do sedaj se še ni nič ukrenilo. Vsled tega je predlagal poslanec dr. Jankovič, da se začne takoj z uravnavo in da se ne zahteva od prizadetih posestnikov, občin in okrajnega zastopa prispevkov, ampak da se naj Sava uravnava na državne stroške.

b **Kozje**. Gosp. bralno društvo je priredilo dne 20. t. m. pri Gučeku šaljivo burko „Pravica se je izkazala.“ Igralci so kaj dobro izvršili svoje vloge ter pokazali, da kozjanski mladeniči tudi nekaj znajo. Vsa čast in hvala našim mladim igralcem. Smeha je bilo nacente. Le pogumno napreji! Po igri je bilo petje in šaljiva pošta. Na željo se bode igra najbrž ponovila 3. listopada ob 10letnici obstanka društva, h kateri že danes opozarjamo in vabimo.

b **Sevnica** ob Savi. Povsod se snujejo bralna in izobraževalna društva, katera naj bi dala ljudstvu priliko za izobrazbo, le pri nas se ni nič storilo do sedaj. Hvala Bogu, zadnje nedelje je bil tudi pri nas položen temeljni kamen, osnovalo se je kmečko izobraževalno društvo. Po večernicah zbralo se je lepo število mož in fantov v prostorih kaplanije, kjer se nahaja velika društvena soba. Bilo je veliko navdušenje. Pristopilo je takoj 45 udov. V odbor so voljeni: g. župnik Iv. Doberšek, predsednik; Kozinc Martin iz Prešneloke, podpredsednik; Segula Franc, tajnik; Požun Martin iz Žurkovega dola, tajnika namestnik; Vrtošek Jan iz Čajna, blagajnik; Stopar Jožef iz Sevnice, blagajnika namestnik; Stopar J. iz Sevnice, knjižničar; Blaznik Janez od Sv. Roka in Sinkovič Janez iz Brezovega, pregledovalca računov. V društveni sobi bodo vsem udom na razpolago razni časniki in tudi knjižnice si mislimo omisliti. Zategadelj pa prosimo vse rodoljube, ki se zanimajo za mlado društvo, naj mu prisloščijo na pomoč s kakim književnim darom ali denarnim prispevkom. V kratkem se namenja prirediti, kakor slišimo, že tudi predavanje. — Tudi v Šmarju pri Sevnici nameravajo v kratkem ustanoviti jednako društvo. Dal Bog, da bi obe društvi delovali v prid in blagor našega ljudstva!

b **Slov. kmečka zveza** zboruje dne 27. t. m. ob 9. dopoldne v prostorih g. Pohleta v Rajhenburgu. Poročal bo g. poslanec dr. Benkovič.

b **Dobje** pri Planini. Dopisniku „Stajerca“ povemo: Tiček, dobro te poznamo po petju. Ti delaš v „Stajercu“ za nemškutarske kramarje in za luterane, ti bi rad dosegel, da bi mi ne verovali našim dušnim pastirjem, ti želiš brezversko šolo, ti nam želiš najhujše, ker nas hočeš duševno pogubiti. Zato ti kličemo: proč s takim človekom! Mi ostanemo verni Slovenci!

Drobtinice.

d **O hudi povodnji** se poroča dne 18. t. m. s Kranjskega. Na mnogih krajih so morali ljudje zapustiti hiše. Železnica proti Kamniku je pod vodo. V Ljubljani je bil nižje ležeči del mesta pod vodo. Enaka poročila prihajajo s Koroškega. V Gornji Italiji je naredila reka Pad ogromno škodo.

d **Strašna kazen**. Odprava smrtne kazni v Italiji je dovela do nove vrste kazni, ki je morda strašnejša nego smrtna kazen. Teško bo kaj strašnejša, nego je kaznilnica, v kateri je životaril morilec kralja Humberta. Ta ječa je zgrajena na strmi pečini nad morjem. Zidovi, ki obdajajo celice, so slični ozki grobnici. Traki svetlobe prihajajo od zgoraj z visokega stolpa, in to skozi zelo malo luknjico, na kateri so rešetke. V celico vodijo dvojna vrata, ki se zapirajo s ključem. Notranja vrata imajo rešetko ter se skozi to rešetko daja kaznjencu hrana, ne da bi kdo ž njim govoril. Kdor je tukaj zaprt, prisiljen je na večeren molk.

d **Koliko časa živi polž brez hrane**. Polži so živali v vsem, pa tudi v umiranju. Neki prirodopisec je prilepil polža na papir, a kako se je iznenadil, ko je hotel po štirih letih s toplo vodo omehčati lepilo in je opazil, da je polž zopet oživel. V drugih zbirkah polžev so polži na tisti način oživel, potem ko so petnajst let živeli v povlaku.

Ti niso bili prilepljeni, in ako se jih ni premetavalo semtertje, ni bilo opaziti, da so živi. Konečno so jih vrgli v mlačno vodo, da se očisti povlaka, in na veliko čudo vseh, so oživel in počeli laziti.

d **Kačji strup** postaja, kakor piše neki angleški list čim dalje bolj trgovski predmet, ker se ga čim dalje bolj uporablja v zdravilstvu in v znanstvenih laboratorijih. Izvažajo ga iz Avstralije, je pa zelo drag. Unča kačjega strupa je mnogo dražja nego unča zlata ali platine. V Londonu ga prodajajo sedaj 20 do 25 šilingov po gramu, in celo po tej ceni se ga težko dobi, ker je povpraševanje večje negoli ponudbe. Strup je zato zelo drag, ker ga je silno nevarno nabirati, kačo je namreč treba živo vjeti in potem dobiti od nje strup, kar delajo na razne načine. Strup raznih kač ima tudi različno moč. Strup, n. pr. tigerske kače je 14krat močnejši nego strup takozvane črne kače. V Avstraliji je namreč vse polno strupenih kač, ki so prebivalstvu prava nadloga. Najbolj razširjene so črne kače, ki pa le redkokdaj napadajo človeka in so silno boječe.

d **Vrabe v Ameriki**. Do leta 1851. ni bilo nikjer v Ameriki vrabcev; sele imenovanega leta so jih pripeljali tja iz Anglije, hoteč tako zmanjšati število teh nadležnih ptičev. Ali zgodilo se je drugače. Vrabe je našel v novem svetu očitno zelo mило domovino in se je v kratkem razmnožil v neštetihi milijonih in se znatno izpremeil, ker je postal večji, težji in predrznejši. Zdaj je vrabe nadloga in eden največjih škodljivcev v Ameriki, ki ga zaman pokušajo zatreti. Država Michigan in Illionis sta izdali v letih od 1887. do 1905. 117.000 dolarjev za iztrebljenje vrabcev, ali brez uspeha. Domači vrabe ima v Ameriki pet- do sedemkrat na leto mlade. V Ameriki je pravcati anarhist, ki trga gnezda drugim, slabšim ptičam ter jih pripravlja ravnodušno za svojo potrebo. Za edini uspešni način pokončevanja teh nadležnih ptič smatrajo razdiranje njihovih gnezd, ali ako se ho s tem dosegel pravi uspeh proti milijonskim trumam, je zelo dvomljivo.

d **Strahovita eksplozija** se je dogodila v tovarni za smodnik v mestu Fontanet (Združene države severoameriške). 40.000 žakljev smodnika je zletelo v zrak. Pok so slišali v daljavi 100 kilometrov na okoli. 35 oseb je našlo v razvalinah tovarne smrt. 600 je ranjenih. Mnoga poslopja v mestu so se zrušila; tudi neka šola v bližini, v kateri se je ravno vršil pouk. 50 otrok je ranjenih. V mestu je 2000 oseb brez strehe.

d **Vabilo na veselico**. Na Hrvaškem in tudi drugod imajo po nekod navado, da obhajajo za mrličem pojedino, takozvano sedmino, pri kateri se za dušo ranjkega moli, zraven pa je in pije. Tudi pri neki hiši na Hrvaškem so obhajali tako sedmino za umrlim očetom. Sin je stal na pragu in ko je videl iti mimo znanca, klicaj ga je prijazno: „Pojdite, — pojdite k nam, majhno veselico imamo, očka so nam umrli!“

Narodno gospodarstvo.

g **Katera dela** treba pri sadnem drevju pred zimo še izvršiti. Pri nas je, žal, navada, da se za sadno drevje v jeseni, ko je sadje obrano, celo nihče nič več ne zmeni. To seveda nikakor prav ni, in zato hočemo danes navesti tista dela, katera treba pri sadnem drevju še pred nastopom zime izvršiti.

Debla še miadih hrušk in jablan, katera imajo še gladek in tenak lubad (kožo), treba pred vsem zavarovati pred poškodbo po zajcih, to je pred zajčjim ogloklanjem. To izvrši se najpraktičneje na ta način, da se debla drevja še pred nastopom zime s primernim mazilom namaže. Mnogoletne skušnje kmetijske šole na Grmu in drugod so dokazale, da je najboljša mazilo v to svrhu sledeče sestave: ilovica, kravjek, apno, človeško blato in goveja kri. Prvih štirih snovij vzame se zelo enake dele, goveje kri pa toliko, da zadobi cela mešanica gostost prav gostega močnika.

Povdarjati pa moramo odločno, da je človeško blato najvažnejši del mazila, kajti brez tega ne hasne v prav hudi zimi nič. S tako sestavljenim mazilom namazati se mora pa debla pri lepem vremenu, še prej ko začne po noči zmrzovati, kajti ako se mazilo še pred zmrzovanjem na deblih popolnoma ne posuši, zmrzne in odpade. Mazanje gre pa najboljšo izpod rok, ako se vrši z majhno krtačico, kakoršno se za namazanje čevljev uporablja, ako se jo na dolg roč nasadi.

Drugo delo, katero je treba pri mladem sadnem drevju v obče, in torej ne le pri hruškah in jablanah, še pred zimo izvršiti, je to, da se zavaruje debla pred mogočnim poškodovanjem po snegu in viharju. To se doseže s pravilnim povezovanjem debel. Najpriporočljivejša poveznja je pa ta-le:

Na tisti strani debla, od katere proti drevesu vladajoči veter piha — pri nas burja — napravi se malo ped od debla oddaljena, s pomočjo železnega kola 35 do 40 centimetrov globoko luknjo, v katero se potem kol zabije. Kol pa ne sme nikoli v vejino krono drevesa segati, ampak le po prvih najnižjih vej. H kolu priveže se pa deblo kakor dobro ped pod vrhom kola tako-le: S prav dobre pšenične, ali pa še boljše ržene siame, se napravi kar le mogoče dober, to je trden poreselj.

Ta se ovrže v njegovi sredini okolo debla, med deblom in kolom se pa obdava konce poreslja kar le mogoče na tesno dvakrat osuče. Potem ovrže se obadva konce poreslja še okoli kola in za kolom se jih sesuče v dobro ped dolgo kito, katero se s pomočjo beke h kolu prav trdno priveže. Ta poveznja je prav

snažna, gre hitro izpod rok, in trpi, ako je poselel iz dobre slame in prav trdno napravljen — tudi do tretjega leta.

Tretje delo, katero je treba še pri mladem sadnem drevju v obče se pred nastopom zime izvršiti, je pa to, da se napravi okolo njega takozvane drevesne šipe. Šipe imenujemo prekopenje zemlje okolo debel, kakih 60 do 100 cm na široko in vsaj 15 cm na globoko. To delo je kaj koristno zato, ker se žnjim jako dosti mrčesov, kateri v zemlji prezimujejo, vniči, in potem pa tudi zato, ker se okolo debel trava vniči, zemlja sama pa vsled zimskega mraza jako zboljša.

Četrto delo, katero je znabiti tudi potrebno pred zimo se okolo debel mladega sadnega drevja izvršiti, je pa gnojitev. Gnojitev je potrebna, kakor hitro se zapazi, da drevje je slabotno raste, da le kaj majhne, to je, kratke mladike napravlja. Ako napravljajo dolge in močne mladike, je gnojitev nepotrebna, in tudi, če drevje ne rodi, kajti resnica je, da dokler kako drevo prav močno rašče razodeva, navadno roditi neče.

V namen rodovitosti mora vsako drevo nekoliko v rašči lesa opešati, ostareti mora drevo nekoliko, bi se lahko reklo. Ako je pa gnojitev potrebna, izvrši se pa najpriporočljivejše takole, da se drevesno šipo se pradž zimo ali pa tuđizgodaj na spomlad prav dobro z gnojnico polije, kateri se pepela ali pa kajnita primeša. Že staremu sadnemu drevju, seveda ni treba debel pred poškodbo po zajeh zavarovati. Tudi mu ni treba debel povezovati, pač pa se mu vstreže jako z napravo drevesnih šip, in osobito pa z gnojivijo. Zagnoji naj se posebno vse tisto sadno drevje, katero razodeva že prav slabotno raščo, že celo, ako je letos v obilni meri rodilo.

g Važna iznajdba za vinogradnike. Neki hrvaški ekonom je iznašel kolec za vinske trte iz betona. Prednost betonskih kolcev pred lesenimi je očitna. Betonski kolec se ne zlomi, ker je beton ovit okolo železne žice in trd kakor kamen. Lesene kolce treba vsako leto nanovo ostriti in zamenjati. Tudi kradejo jih radi za gorivo, dočim z betonskim kolcem pravzaprav tat ne ve kaj početi. Lesene kolce je treba pri menjavi vsako leto izrjaviti iz zemlje, pri čemar se poškodujejo trtne korenine. Na kolcu, ki je vtaknjen v zemljo in gnije, se nastani trti škodljivi mrčes, ki ondi tudi prezimi, dočim tega ni na betonskem kolcu, ki ne gnije. Tudi je beton sam sovražnik mrčesa. Betonski kolec je tudi zato velikega narodnogospodarskega pomena, ker ne bo treba več oškodovati mladih dreves, da se napravijo leseni kolci. V Zagrebu se otvori v kratkem tovarna za betonske kolce.

g Čebelnih panjev šteje Štajerska dežela 207.000 in stoji s tem številom na tretjem mestu v monarhiji.

g Orehovo drevje se presaja v jeseni ali spomladi, ko drevje ni muzevno. Pri presaditvi se deblo nič ne prikrajša, pač pa glavna korenina za polovico in stranske za tretjino.

g Želod je za odrasle prašiče prav dobra krma, ki se sme v omejeni množini pokladati. Za konje in govedo, posebno pa za teleta, pa želod ni primerna krma.

g Sadni mošt za domačo porabo se prav dobro zboljša, če se pusti, da kipi na dobrih vinskih tropinah, kar je pa le tamkaj mogoče, kjer so vinske pokrajine blizu. Sadni mošt se naredi močnejši, če se mu dodane pri stiskanju na hektoliter 2 do 4 kg sladkorja, ki se vsled kipenja izpremeni v alkohol. Pozneje se sadni mošt naredi z dodatkom spirita močnejši, ki se ga vzame 2 do 3 litre na hektoliter. Primas kakega močnega in cenega vina, n. pr. črnega dalmatinskega, naredi sadni mošt okusnejši, mu da priljubljenejšo barvo in ga naredi deloma močnejšega.

g Iz ljutomerskih vinogradov. Zakaj je moštu nizka cena in zakaj ga vkljub dobremu moštu in pa mali množini mali posestniki ne morejo prodati? 1. En vzrok je siromaštvo, beda. Posestniki so zadolženi in ponujajo od kadi blago, da prej dobijo denar in ker se bojijo, da jim blago ne zaostane. Kajti znano je, da kupci prašajo po moštu ob času branja; potem pa ne več do pretoka. 2. Drugi vzrok pa je hudobija, katere pa so krivi prekupeci v bližnjih trgih in mestih. Ti prekupeci ob času branja dobijo mošt po tako nizki ceni, da je sramota, in potem, ko kupci prihajajo k njim, jim ti prekupeci pravijo, da ni več nič mošta, če tuji ga je še dovolj, in to še bolj pristen, kakor ga imajo ti prekupeci. Tako na primer je še zdaj na Kogu in sploh v župniji Sv. Bolfenk do 100 hektolitrov najboljšega ljutomerskega mošta, pa pravi kupci ne zvejo zanj. Dobil bi se liter po 60 vin. in višje. Ima po 20 stopinj. Kdor želi mošt, naj se obrne na župnika ali na župnijski urad Sv. Bolfenk pri Središču. Pošta Sv. Bolfenk pri Središču.

g Veterinarski svet je pri kmetijskem ministru zboroval 14. t. m. in sprejel na podlagi obširne razprave odokazanem vtihotapljanju srbskih volov sledeče sklepe: Vlada se nujno pozivlja: 1. natančno zasledovati izvir tega vtihotapljanja in vse naredbe nemudoma izvršiti, da se v bodoče zabrani to vtihotapljanje govede, katero je toliko večje nevarnosti, ker bi po njem se zamogle tudi v našo državo zanesti kužne bolezni. 2. Če bo dognano, da se je potom Bosne to vtihotapljanje pustilo vršiti, potem naj se odredi, da se tudi bosenski govedi prepove vohod v našo državo. 3. Vlado za Bosno in Hercegovino je

prisiliti, da odredi ob meji srbski sestavo katastra vseh živali, govede in prašičev, da bo vsaka žival zapisana in z uradnim vžganim pečatom zaznamovana, to pa v omogočanje razglednosti, da zamorejo le tako vpisane in zaznamovane živali iz Bosne prestopiti mejo v našo državo. 4. Bosansko vlado je naprositi, da izvrši natančno štetje vseh živali v deželah Bosni in Hercegovini. Bosansko vlado je pripraviti do tega, da dovolji naši vladi nastaviti državna naša veterinarska nadzornika v Sarajevem in Mostaru, ki bodeta imela pravico po vsej deželi bosanski svobodno in neovirano nadzorovati odnotno veterinarne uradovanje. 5. Ces. deželne vlade vseh kronovin, oziroma dežel, naj kmetijsko ministru poveri z natančnimi poizvedbami, koliko govede, konj, ovac in prašičev prihaja na leto v naše dežele na prodaj. Poslanec Povše stavlja je vprašanje do zastopnika bosanske vlade iz skupnega finančnega ministru, ki se je te seje udeležil, kako je urejena v Bosni veterinarska služba, ali se zamore naša vlada zanesti na te organe, in če je teh dovolj namesčenih, da zamorejo nadzorovati mejo proti Srbiji in Turčiji, to pa, kar je po živinskih trgovskih dognano, da prihaja v Bosno govedo ne le iz Srbije, ampak tudi iz Turčije, kjer je pravo ognjišče različnih živinskih kužnih bolezni, celo govede kuge.

Na pojasnilo, dobljeno od delegata bosanske vlade, je apeliral na kmetijsko ministru, da naj strogo skrbi za to, da bo o uradovanju bosanske veterinarske oblasti obveščeno.

Tudi se je razpravljalo o odredbah kmetijskega ministru zaradi zabranitve prašičje kuge, katero zanašajo iz Rusije v Galicijo vtihotapljeni prašiči. Veterinarski svet je te odredbe ministru odobravil in poslanec Povše še posebno priporočal, da skrbi ministru prav vestno, da se tudi iz Ogrske strogo nadzoruje od tam v naše dežele prihajajoče prašiče, ker je prav ta panoga naše živinoreje posebno za našega malega kmetovalca naravnost vitalnega gospodarskega pomena, zato treba vestno paziti na to, da se naši prašiči obvarujejo okuženja, ker le tako je zagotovljen uspeh našim prašičorejcem.

Za nadaljno točko dnevnega reda, kako omejiti trgovino s konji, kakoršno počesto cigani vrše, s tem

pa večkrat zanesejo konjske kužne bolezni, je načelnik odbora bil naprošen, za to dobiti referenta, ki bo v prihodnji seji o tem poročal in stavljal svoje nasvete.

Najnovije novice.

Cesar je večerajšno noč dobro prebil. Popoldne se je zopet sprehajal na hodniku, kar je jako dobro na njega uplivalo. Cesar bi že rad šel ven na sprehod, pa mu zdravniki ne pustijo.

Državni zbor. Zbornica je v seji 22. t. m. obravnavala in sprejela nujni predlog radi podržavljenju premogokopov. Posl. dr. Benkovič je podoben predlog stavljal že v juniju. Vlada se je pozvala od zbornice, da takoj prične pogajanja z lastniki premogokopov na Češkem radi odkupa in poročja državnemu zboru.

Drž. posl. dr. Benkovič je v prvih sejah drž. zbora vložil interpelacije: 1. Na justičnega ministra radi sodnih imenovanj na Sp. Štajerskem in Koroškem (obširno utemeljeno); 2. skupno s posl. Pišekom na trgovskega ministra radi jezikovnih in personalnih razmer v področju poštne in brzojavne direkcije v Gradcu, posebno v Brežicah; 3. na železniškega ministra radi zapostavljanja slovenščine na progi Celovec—Trst; 4. na ministrskega predsednika radi nameravane reforme uprave in osnovanja okrožnih oblastij; 5. na finančnega ministra radi zapostavljanja slovenščine pri davčnemu uradu v Brežicah in drugod.

V večerajšnji seji dne 23. še vedno ni prišla na vrsto nagodba. Razpravlja se o nujnih predlogih, katere se vedno na novo vlaga. Vodja nemških kršč. soc. Lueger je zato pozval naj se opustijo nujni predlogi, da začne zbornica obravnavati o tako važni nagodbi.

V jugosl. klubu, kjer sedeta tudi Hribar, Ježovnik in Roblek ter uskok Ploj, je nastal hud razpor. Vsak poslanec vleče na svojo stran. Vsled nerodne politike in neednosti je zgubil klub ves upliv.

Listnica uredništva.

C. M.: Prihodniči! — Št. Pavel pri preboldu: Na okl'e Vašega župana odgovorimo prihodnjiči! — G. Mulec v Gradcu: To je reklama in take stvari sprejemamo samo med inserati. — Negova: Bomo porabili! — Vurberk: V četrtak zjutraj nisimo mogli več sprejeti. Oprostite!

Loterijske številke.

Dne 19. oktobra 1907.

Dunaj	32	89	81	53	52
Gradec	90	19	67	20	21

Tržne cene

v Mariboru od 19. oktobra 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		23	—	—	—
rž		20	50	—	—
ječmen		18	—	—	—
oves		18	—	—	—
koruza		17	50	—	—
proso		16	—	—	—
ajda		18	—	—	—
seno		7	50	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	80	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	36	—	—
surovo maslo		2	50	—	—
maslo		1	76	—	—
špeh, sveč		1	60	—	—
zelje, kislo		—	32	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	7	—	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—

Ob prebridki izgubi, povodom smrti prebлага očeta, oz. moša in tasta g.

Antona Kosmelj,

sprejeli smo toliko dokazov sočalja in ljubezni, da si štejem v dolžnost, tem potom izreči vsem najsrčnejšo zahvalo. — V prvi vrsti preč. gg. duhovnikom, ki so pokojnika v težki bolezni obiskovali in ga pripravljali za zadnjo uro. Posebej še preč. g. župniku Zdoišku za ganljivi nagrobni govor. Nadalje vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem in vsem, ki so pokojnika spremljali k zadnjemu počitku. Vsem skupaj stotero Bog plati.
 Zahvaljoča rodbina Kosmelj.

Prisiljna prodaja.

V ponedeljek, dne 28. oktobra 1907, ob 10. uri predpoldne se vrši pri hiši Jožef-a Mavrina v Radomerju št. 71 prisiljna prodaja ene krave in ene plemerske svinje. Kupnina se mora takoj položiti ter živina takoj odgnati.
 717 (2-1)

Razglas.

Za polletni tečaj, ki se začne dne 2. januarja 1908 na deželni podkovski šoli v Gradcu, se bode podelilo na revne in uboge kovače deset deželnih ustanov po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in telesno močan, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj dveletno bavljenje s podkovanjem.

Razven tega se mora vsak prošnik z rezervom zavezati, da bo po dovršenem pouku najmanj tri leta izvrševal svoj obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oz. v okraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo na ravnateljstvo deželne podkovske šole v Gradcu z reverzom (zaveznim pismom), krstoim listom, domovnico, izučnim spričevalom, z zdravstvenim in šolskim spričevalom, potem delavsko knjizico, spričevalom o gmotnih razmerah in o nravnosti,

do 20. novembra 1907.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglasijo v teku prvih treh dnij v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve leti kot pomagaci in dobro dovršili ljudsko šolo, potem izučno spričevalo ter delavsko knjizico.

Gradec, dne 7. okt. 1907.

Od deželne odbora štajerskega.

Zahtevajte

zastonj, da se vam pošlje ilustrirani oclik z nad 1000 slikami.

Št. 365. Srebrna damska remontoar ura zld. 3'50

Št. 332. Srebrna remontoar ura za gospode 3'50

Št. 337. Srebrna anker ura, 15 kamenov, gld. 5. dvojni pokrov gld. 6'50

Št. 341. Srebrna anker ura, dvojni pokrov, 15 kamenov, zelo močna gld. 7-9'50

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoji nazaj.

Anton Kiffmann,

Blaga, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoji nazaj.

Anton Kiffmann,

Blaga, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoji nazaj.

Anton Kiffmann,

Blaga, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoji nazaj.

Slika 1 pol nar. velikosti. največja zaloga ur srebrne in zlatoga blaga. Eksport v vse dežele.

Maribor M. S., Štajersko.